

Nr 45.

Ankom till riksdagens kansli den 15 maj 1934 kl. 12.³⁰ e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om fortsatt tillämpning av förordningen den 8 juni 1923 (nr 155) angående omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker även som i ämnet väckta motioner.

I en den 2 mars 1934 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 219, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga följande, vid propositionen fogade

Förslag

till

förordning om fortsatt tillämpning av förordningen den 8 juni 1923 (nr 155) angående omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker.¹

Häriigenom förordnas, att förordningen den 8 juni 1923 angående omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker, vilken förordning gäller intill utgången av juni månad 1934,² skall äga fortsatt tillämpning efter nämnda tidpunkt intill utgången av juni månad 1935.

Till behandling i samband med förevarande proposition har utskottet upptagit de likalydande, till utskottet hänvisade motionerna nr 234 i första kammaren av herr *Bergman* m. fl. samt nr 426 i andra kammaren av herr *Aqvist* m. fl., i vilka hemställts, »att riksdagen måtte för sin del begära följande ändrade lydelse av andra paragrafen i förordningen om fortsatt tillämpning av förordningen den 8 juni 1923 (nr 155) angående omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker:

¹ Senaste lydelse se 1924: 228, 1932: 13 samt 1933: 19 och 399.

² Jfr 1933: 399.

§ 2.

Omsättningsskatten upptages vid detaljhandelsbolagens inköp av spritdrycker och utgår dels med en grundavgift av 3 kronor, för liter räknat, dels med 60 procent av det belopp, som, skatten oberäknad, betingas vid inköp av dryckerna i buteljerat skick.

Detaljhandelsbolagen — — — omsättningsskatten.»

Beträffande motiveringen för det av motionärerna framställda yrkandet får utskottet hänvisa till motionen nr 234 i första kammaren.

Till stöd för det med propositionen framlagda förslaget har föredragande departementschefen anfört följande:

»Bestämmelserna angående omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker ha pläгат av riksdagen antagas allenast för ett år i sänder och gälla för närvarande intill innevarande budgetårs slut. Då i statsverkspropositionen till årets riksdag förutsättes, att ifrågakvarande skatt skall utgå enligt gällande bestämmelser även under nästkommande budgetår, torde nu åt bestämmelserna böra förlänas förlängd giltighet intill utgången av juni månad 1935. I det med statsverkspropositionen till riksdagen framlagda förslaget till riksstat för budgetåret 1934/1935 har omsättnings- och utskänkningsskatten å spritdrycker uppförts med 80 miljoner kronor.»

Utskottet.

Med anledning av Kungl. Maj:ts för 1933 års riksdag framlagda proposition nr 60 beslöt riksdagen på hemställan av bevillningsutskottet (bet. nr 1) att höja omsättningsskattens grundbelopp för tiden till och med den 30 juni 1933 med 60 öre till 1 krona 60 öre för liter. I sitt betänkande (nr 71) i anledning av nämnda proposition, i vad den avsåg fortsatt tillämpning av förordningen under budgetåret 1933/1934, samt i anledning av två likalydande motioner, I: 235 och II: 412, i vilka hade förslagits höjning av omsättningsskattens grundbelopp till 3 kronor för liter, anförde 1933 års bevillningsutskott bland annat, att det icke läte sig med säkerhet bedöma, huruvida eller i vad mån den tidigare av 1933 års riksdag beslutade förhöjningen av omsättningsskatten medfört ökning i den olaga sprithantering. En ytterligare höjning av spritbeskattningen skulle dock säkerligen komma att underlätta denna hantering. Med avseende därå och då de statsfinansiella verkningarna av en sådan skärpning av skatten som den i motionerna föreslagna icke kunde överblickas, hade utskottet icke kunnat biträda desamma. I motionerna hade en jämförelse gjorts med förhållandena i Danmark och England, i vilka länder en hög beskattning av spritdrycker genomförts. En sådan jämförelse bleve dock enligt utskottets mening lätt missvisande, ej minst med hänsyn till att någon motsvarighet till det svenska restriktionssystemet icke finnes i dessa länder.

I enlighet med bevillningsutskottets hemställan föranledde nämnda motioner icke någon åtgärd av riksdagen. I fråga om omsättningsskatten å förtäringssprit innebar riksdagens beslut, att skatt under innevarande budgetår skulle utgå, förutom med 60 procent av priset, med en grundavgift av 1 krona 60 öre för liter.

De skäl, som 1933 års bevillningsutskott anförde mot en så betydande skattehöjning som den i förevarande motioner föreslagna, äga alltså full giltighet. Såsom bevillningsutskottet vid 1933 års riksdag antydde, stå frågorna rörande beskattning av spritdrycker och restriktioner å försäljningsområdet i ett nära sammanhang med varandra. Då det torde kunna antagas, att 1928 års revision av rusdryckslagstiftningen kommer att avsluta sitt arbete under innevarande år samt ifrågavarande spörsmål kan väntas komma att härafter prövas i ett vidare sammanhang, har utskottet ansett häri ligga ett ytterligare skäl mot att biträda motionärernas förslag.

På grund av det anförda och då utskottet icke har något att erinra mot det med propositionen framlagda förslaget, får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 219 samt med avslag å de likalydande motionerna I:234 och II:426, antaga ovan införda, vid propositionen fogade förslag till förordning om fortsatt tillämpning av förordningen den 8 juni 1923 (nr 155) angående omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker.

Stockholm den 15 maj 1934.

På bevillningsutskottets vägnar:

JOH. NILSSON.

Närvarande: herrar Nilsson i Kristianstad, Bårg i Katrineholm, Carlsson i Gävle, Björnsson, Lövgren i Boden, Olsson i Golvvasta, Björklund, Olsson i Gävle, Ericson i Boxholm, Lithander, Hjalmarsson, Sjö Dahl, Löfvander, Velander, Arvedson, Ljunggren, Mårtensson, Brännström och Hagberg i Malmö.

Reservation

av herr *Ljunggren*, som anförde:

»Enligt min mening borde utskottet, såsom 1932 skedde, till slutlig prövning upptagit spritskattefrågan först i samband med uppgörande av förslaget till inkomstberäkning för nästa budgetår. Då utskottet emellertid ansett sig oberoende härav nu böra fatta ståndpunkt till frågan, får jag yrka bifall till de likalydande motionerna nr 234 i första kammaren av herr Bergman m. fl. samt nr 426 i andra kammaren av herr Åqvist m. fl.

Erfarenheten av hittills företagna skattehöjningar på spritdrycker har ådagalagt, att, trots en viss i och för sig ur folkhälsans synpunkt önskvärd inskränkning i konsumtionen, en avsevärd ökning av statsinkomsterna samtidigt blivit en följd av dessa skattehöjningar. Spådomar i motsatt riktning hava alltid uttalats men icke slagit in.

En höjd skatt av detta slag är socialt oantastlig, enär den icke drabbar någon nödvändighetsvara eller ens nyttig vara och följaktligen icke behöver betalas av någon annan än den som frivilligt åtager sig en sådan beskattning.

Faran för att en höjning av spritskatten skulle stimulera den olaga sprithantering som bör icke överdrivas. Att bekämpa olaglig sprithandel med affärskonkurrens på de lägre prisernas väg är ett system, som leder till allmänna spritförbrukning och som därför är allt annat än tillräckligt; olaga rusdryckshantering måste bemästras genom strängt handhavande av samhällets maktmedel.

De i ögonen fallande lyckosamma verkningar för både nykterheten och statsfinanserna, som den höjda beskattningen medfört i andra länder, varom talande bevis anföras i motionerna, göra det högeligen önskvärt att genom successiva försök pröva denna metod även i vårt land. Därtill kräves lika litet nu som vid föregående höjningar något avvaktande av rusdryckslagstiftningsrevisionens blivande förslag.

För övrigt är det med hänsyn till vikten av att överallt, där så kan ske, minska den ödesdigert växande upplåningen synnerligen lämpligt att på den av motionärerna anvisade vägen anskaffa medel.

Under åberopande av vad sålunda anförts får jag hemställa,

att riksdagen måtte, med anledning av ej mindre Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 219 än även de likalydande motionerna I: 234 och II: 426, antaga följande

Förslag

till

förordning om fortsatt tillämpning av förordningen den 8 juni 1923 (nr 155) angående omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker.

Härigenom förordnas, att förordningen den 8 juni 1923 angående omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker, vilken förordning gäller intill utgången av juni månad 1934, skall äga fortsatt tillämpning efter nämnda tidpunkt intill utgången av juni månad 1935, dock att från och med den 1 juli 1934 2 § 1 mom. skall hava följande ändrade lydelse:

2 §.

1 mom. Omsättningsskatten upptages vid detaljhandelsbolagens inköp av spritdrycker och utgår dels med en grundavgift av 3 kronor, för liter räknat, dels med 60 procent av det belopp, som, skatten oberäknad, betingas vid inköp av dryckerna i buteljerat skick.

Detaljhandelsbolagen äga — — — för omsättningsskatten.»